

РЕГУЛЮВАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ МАРКУВАНЬ ТА ДЕКЛАРАЦІЙ.

Рекомендовані зміни до національного законодавства України

Інна Яреськовська

експертка Всеукраїнської громадської організації «Жива планета»

22 вересня 2021 р.

Action implemented by:

Екологічні маркування та декларації - потужний інструмент для забезпечення сталого майбутнього.

Екологічні маркування та декларації в стратегічних документах:

- Глобальні цілі сталого розвитку до 2030 року;
- Орхуська конвенція;
- Основні засади (стратегія) державної екологічної політики України на період до 2030 року
- Європейський зелений курс

Для забезпечення розвитку застосування екологічних маркувань та декларацій в Україні необхідно:

- а) впровадити на нормативному рівні відповідну термінологію для належного розуміння значень екологічних маркувань та декларацій;
- б) визначити вимоги до застосування екологічних маркувань та декларацій з метою подолання недобросовісного їх застосування

Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо регулювання застосування екологічних марковань і декларацій»

Мета прийняття законопроекту - регулювання застосування екологічних марковань і декларацій задля:

- подолання недобросовісного застосування марковань та декларацій та
- забезпечення отримання споживачами достовірної та достатньої інформації про екологічні характеристики товарів і послуг, щоб надати можливість їм робити обґрунтований вибір з урахуванням інтересів охорони довкілля.

Досягнення мети забезпечується шляхом введення термінів «екологічне маркування», «екологічні декларації», «екологічна самодекларація» та встановлення основних вимог до їх застосування.

1. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» доповнити новими статтями:

Стаття 49-1. Екологічне маркування

Екологічне маркування – чітко сформульований напис, символ чи зображення, що застосовується з метою ідентифікації більш екологічно кращої продукції в межах конкретної групи товару чи послуги аналогічного функціонального призначення.

Екологічне маркування застосовується за стандартизованими принципами і методами відповідно до вимог національних, європейських або міжнародних стандартів щодо екологічного маркування типу I.

Забороняється наносити на етикетку продукції або пакування, у документації на продукцію (товари, послуги), технічних бюлетенях, рекламних та інших матеріалах:

- 1) екологічне маркування за відсутності сертифікату, що засвідчує відповідність продукції (товару, послуги) вимогам екологічних критеріїв, виданого органом з оцінки відповідності, компетентність яких підтверджена шляхом акредитації відповідно законодавству, – зокрема будь-які позначення та написи «екологічний», «екологічно дружній», «дружній до довкілля» та будь-яких однокореневих та/або похідних слів з префіксами «еко-» тощо будь-якими мовами відносно товарів чи послуг за відсутності сертифікату відповідності є обманом покупця, користувача або замовника;
- 2) нечітке або неправдиве екологічне маркування;
- 3) екологічне маркування, яке можна неправильно зрозуміти.

Оператори ринку у разі недотримання умов застосування екологічного маркування несуть відповідальність за порушення законодавства про захист прав споживачів, законодавства про захист економічної конкуренції та законодавства про рекламу.

Продукція, відносно якої застосовано безпідставне екологічне маркування, підлягає вилученню відповідно до законодавства.

Державна підтримка може надаватися операторам більш екологічно кращої продукції у рамках загальнодержавних та регіональних програм за рахунок і в межах видатків за бюджетними програмами, спрямованими на підтримку розвитку товаровиробників відповідних секторів промисловості або за рахунок і в межах видатків на реалізацію природоохоронних заходів відповідно до законодавства.

49-2 Екологічні декларації та самодекларації

Екологічні декларації – кількісні дані про показники впливів на довкілля протягом життєвого циклу продукції (товару, послуги).

До екологічних декларацій відносять:

- 1) *екологічна продуктова декларація*, яка оформлюється у вигляді окремого документу та містить результати оцінки життєвого циклу товару, матеріалу чи виробу;
- 2) «*вуглецевий слід*» відображує обсяг парникових газів, що виділяються в процесі виробництва, використання та утилізації продукції, або наданні послуг, та впливають на клімат;
- 3) «*водний слід*» відображує обсяг води, який витрачається при виробництві продукції або наданні послуг.

Екологічна самодекларація – екологічне твердження про окрему екологічну характеристику товару, яке застосовується на підставі перевіюваних даних (досліджень, випробувань, експертних оцінок тощо).

Екологічні декларації та екологічні самодекларації розроблюються та застосовуються за стандартизованими принципами і методами відповідно до вимог національних, європейських або міжнародних стандартів до типу III та типу II відповідно.

Користувачі екологічних декларацій та екологічних самодекларацій несуть відповідальність за відповідність стандартам і достовірність даних відповідно до законодавства.

2. У Законі України «Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції»

внести такі зміни:

Стаття 34. Вимоги до маркування органічної продукції

Чинна редакція	Пропоновані зміни
<p>8. Суб'єкти господарювання мають право розміщувати екологічне маркування на продукції та кормах виключно у разі, якщо така продукція була отримана в результаті органічного виробництва.</p>	<p>8. Суб'єкти господарювання мають право розміщувати екологічне маркування на продукції та кормах виключно у разі, якщо таке право було отримано відповідно до вимог національних, європейських, міжнародних стандартів або інших стандартів, які регулюють принципи і методи застосування екологічних марковань.</p>

3. Закон України «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів»

Стаття 1. Терміни та їх визначення

доповнити підпунктом:

11-1) екологічне маркування – чітко сформульований напис, символ чи зображення, що застосовується з метою ідентифікації більш екологічно кращої продукції в межах конкретної групи товару чи послуги аналогічного функціонального призначення;

Стаття 28. Основні вимоги до інформації про харчові продукти, що надається в добровільному порядку

доповнити частинами:

4. Оператор ринку харчових продуктів, відповідальний за інформацію про харчовий продукт, може зазначати у маркуванні слово «натуральний» щодо молочних продуктів та/або їх інгредієнтів, а також інших категорій продукції, за умови підтвердження відповідності встановленим критеріям.

5. Оператор ринку харчових продуктів, відповідальний за інформацію про харчовий продукт, може використовувати екологічне маркування, в тому числі позначення та написи «екологічний» та будь-яких однокореневих та/або похідних слів з префіксами "еко-" тощо будь-якими мовами виключно за наявності сертифікату, що засвідчує відповідність харчового продукту вимогам екологічних критеріїв, виданого органами з оцінки відповідності, компетентність яких підтверджена шляхом акредитації відповідно до законодавства.

4. Закон України «Про рекламу»

доповнити новою статтею:

Стаття 25-2. Реклама більш екологічно кращої продукції

Реклама товарів та послуг будь-яких категорій як більш екологічно кращих, у тому числі із застосуванням будь-яких позначень та написів «екологічний», «екологічно дружній», «дружній до довкілля» та будь-яких однокореневих та/або похідних слів з префіксами «еко-» будь-якими мовами дозволяється лише за наявності сертифікату відповідності продукції (товарів) та послуг екологічним критеріям, виданого органом з оцінки відповідності, компетентність якого підтверджена шляхом акредитації відповідно до законодавства.

Принципи та методи підтвердження обґрунтованості застосованих екологічних тверджень визначені гармонізованими між собою національними, європейськими та міжнародними стандартами у сфері екологічного маркування та декларацій.

Подальші кроки:

- визначення, яка продукція є екологічною, та створення нормативного підґрунтя для формування сектору екологічних товарів та послуг, шляхом імплементації Регламенту (ЄС) № 691/2011 Європейського Парламенту і Ради від 6 липня 2011 року про Європейську систему еколого-економічних рахунків в частині, що стосується сектору екологічних товарів і послуг;
- забезпечення можливості отримання державної допомоги на реалізацію заходів, які дозволять суб'єктам господарювання, в т.ч. МСБ, досягати показників, щоб продукція була віднесена до екологічної / зеленої продукції (прийняття постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Критеріїв оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання на захист навколишнього природного середовища»)

Дякую за увагу!

inna.iareskovska@gmail.com